

Jaaroverzicht 2024

Commissaris van de koning
in de provincie Zuid-Holland

INHOUD

1 VOORWOORD	3
2 KRACHTIG EN OPGAVEGERICHT	5
3 WERK IN UITVOERING	7
4 STOKJE OVERGEDRAGEN	9
5 BURGEMEESTERSZAKEN	11
6 ONTMOETINGEN EN WERKBEZOEKEN	13
7 DE PROVINCIE IN...	17
8 VIEREN EN HERDENKEN	20
9 ASIELOPVANG	24
10 BESTUURLIJKE INTEGRITEIT	26
11 NEVENFUNCTIES	29
12 NATIONAAL COMITÉ 4 EN 5 MEI	31
13 CARNEGIE HELDENFONDS	33
14 CULTUURFONDS ZUID-HOLLAND	35
15 VOORUITBLIK	37
16 AFSLUITEND GEDICHT	39

COLOFON

Dit is een uitgave van de provincie Zuid-Holland
Januari 2025

Teksten

Provincie Zuid-Holland

Fotografie

Provincie Zuid-Holland

Opmaak & druk

Team Grafimedia

Delta3

Meer informatie

www.zuid-holland.nl

241202565

1

VOORWOORD

Verbindend, dienstbaar en menselijk

"Traditiegetrouw blikt de commissaris terug op het afgelopen jaar. Ook ik zal dit doen, ook al is het voor mij een kort jaar geweest als commissaris van de Koning in de provincie Zuid-Holland. Het was een heus overgangsjaar, zowel voor de provincie als voor mijzelf."

Mijn voorganger Jaap Smit heeft het stokje doorgegeven op 1 september en ik heb deze eervolle uitdaging aangenomen.

PROVINCIE ZUID-HOLLAND

Officieel wapen.

Tijdens mijn installatie ben ik toegesproken door Han Polman, de toenmalige commissaris van de Koning in Zeeland. Hij gaf me mee om vooral goed te doen voor de provincie Zuid-Holland. Dan doen de commissarissen van de 12 provinciën dat wat goed is voor heel Nederland. Ook kreeg ik van de plaatsvervangende voorzitter van de Provinciale Staten, de heer Sinan Özkaya,

de voorzittershamer en mocht ik op 18 september mijn eerste Provinciale Statenvergadering voorzitten.

Terugkijkend op het afgelopen jaar voel ik vooral trots en dankbaarheid. Tijdens mijn installatie deelde ik de overtuiging dat wij samen een mooi en divers tapijt aan het vormen zijn. Een tapijt geweven met draden van allerlei kleuren en sterktes. Ieder van ons draagt iets bij en samen maken we het netwerk dat onze provincie zo uniek maakt en op de kaart zet.

2024 was een jaar van toenemende geopolitieke spanningen en gewapende conflicten. De oorlogen in Oekraïne en het Midden-Oosten hebben diepe sporen nagelaten, niet alleen in de betrokken regio's maar wereldwijd. De dreiging vanuit Rusland werd steeds voelbaarder, terwijl de onzekerheid over de toekomst van het Westerse bondgenootschap, in de aanloop naar en na de Amerikaanse presidentsverkiezingen, de spanningen verder aanwakkerde.

Beëdiging door Koning Willem-Alexander op 29 augustus op paleis Noordeinde.

In Europa markeerde 2024 de start van een nieuwe Europese Commissie. Deze heeft de zware taak om het continent te verenigen en een sterke positie te geven in een wereld die steeds meer wordt gekenmerkt door handelsbarrières en geopolitieke rivaliteit. Hun werk zal cruciaal zijn om Europa's stem te laten horen.

Op nationaal niveau bracht het aantreden van een nieuw kabinet een kentering in de landelijke politiek. Met nieuwe prioriteiten probeert het kabinet oplossingen te vinden voor de grote vraagstukken waar Nederland voor staat. Van belang is het dat daarbij de samenhang met het decentraal bestuur niet uit het oog verloren wordt.

Ook in Zuid-Holland markeerde 2024 een bijzondere gebeurtenis: de wisseling van de commissaris van de Koning. Deze overgang biedt kansen voor een hernieuwde blik op onze provincie en haar rol in het grotere geheel.

De toenemende maatschappelijke polarisatie, kortere lontjes en lange tenen maakten het politiek-bestuurlijke klimaat complex en soms zelfs gevaarlijk. Met name burgemeesters werden regelmatig op een onaangename en onterechte manier de kop van Jut. Hun cruciale rol in het borgen van veiligheid en verbinding werd vaak overschaduwd door onterechte kritiek en persoonlijke aanvallen. 2024 was niet alleen een jaar van verandering en uitdaging, maar ook een jaar waarin onze lokale bestuurders zich wederom hebben ingezet voor de leefbaarheid, veiligheid en veerkracht van onze provincie. Voor mij persoonlijk vond

ik het bijzonder eervol om het afscheid van de burgemeester van Rotterdam van zeer dichtbij mee te maken. Na 15 jaar nam de stad afscheid van Ahmed Aboutaleb en mocht ik hem de onderscheiding Commandeur in de Orde van Oranje Naussau uitreiken.

Dit jaar hebben we veel mooie dingen bereikt. We hebben uitdagingen aangepakt, kansen benut en stappen gezet om Zuid-Holland

nog mooier, sterker en inclusiever te maken. Dat doen we niet alleen; het zijn de kleine en grote bijdragen van ons allemaal die het verschil maken. De woorden van Toon Hermans vormen voor mij een bron van inspiratie:

“Er moeten mensen zijn die zonnen aansteken voordat de wereld verregent”

Jaap Smit en ik tijdens de bijzondere raadsvergadering op 30 augustus waarbij ik afscheid nam, na 7 jaar, als burgemeester van Dordrecht.

Juist in moeilijke tijden hebben we dat soort mensen nodig en ik ben dankbaar dat ik er zoveel van heb mogen ontmoeten in onze provincie. Mensen die blijven bouwen, verbinden en kleur geven, ook als het soms tegenzit. Ik wil u bedanken voor het vertrouwen dat u dit jaar in mij en ons werk heeft gesteld. Samen maken we Zuid-Holland iedere dag een beetje mooier.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Wouter Kolff'.

Wouter Kolff
Commissaris van de Koning
in de provincie Zuid-Holland

2

KRACHTIG EN OPGAVEGERICHT

Provincie Zuid-Holland in beweging

Zuid-Holland is een prachtige en veelzijdige provincie. Je vindt hier van alles. Grote steden, prachtige dorpen, unieke natuur, veel water en bijzondere landschappen.

Een provincie met bijna 4 miljoen inwoners, waar zo'n 22% van het bruto nationaal product wordt verdiend. De kracht van de Zuid-Hollandse economie ligt in de brede schakering van bedrijvigheid en economische clusters met daarbij een veelheid aan kennisinstellingen.

2.1 KENNISONTWIKKELING

Drie universiteiten, twee universitaire medische centra, zeven hogescholen en tien MBO-instellingen geven een continue impuls aan kennisontwikkeling en innovatie. Zuid-Holland heeft verschillende sterke economische sectoren, zoals de grootste Haven van Europa, een maritieme sector, een sterk tuinbouwcluster, de Space Campus, het Life Sciences & Health cluster en een sector High Tech en Digitale Sleuteltechnologie.

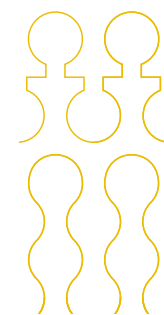
2.2 INNOVATIE EN TRANSITIE

Sommige van deze sectoren zijn volop in ontwikkeling. Andere sectoren, zoals de Haven en de glastuinbouw, zijn traditioneel sterk. Maar hebben een wat gedateerde economische structuur die vernieuwd moet worden om ook in de toekomst sterk te zijn. Daarvoor wordt ingezet op innovatie en transitie, zoals energievernieuwing, digitalisering en de overgang naar een circulaire economie. Naast de behoefte aan innovaties heeft Zuid-Holland ook te maken met bijna 100.000 openstaande vacatures, voor een belangrijk deel in de techniek en de maakindustrie. Daarbij staat Zuid-Holland voor de grote opgaven van de bouw van 250.000 woningen voor 2030. Verder staat in veel wijken en gebieden in onze provincie de brede welvaart onder druk.

2.3 PERSPECTIEF OP GROEI

In Zuid-Holland werken bedrijven, kennisinstellingen en overheden gezamenlijk aan al deze opgaven. Onder ander via de Groeiagenda Zuid-Holland, een agenda die gericht is op vernieuwing en innovatie. In de laatste vier maanden van 2024 heeft Wouter Kolff een aantal sectoren bezocht om een indruk te krijgen van de ontwikkelingen die daar spelen. Zo is hij op bezoek geweest op de Space Campus in Noordwijk, bij tuinbouwbedrijven in het Westland, bij het Leids Universitair Medisch Centrum en op het Leidse Biosciencepark.

De provincie Zuid-Holland huisvest het grootste tuinbouwcluster ter wereld.

3

WERK IN UITVOERING

Halverwege een collegeperiode

Zuid-Holland staat halverwege de collegeperiode voor een belangrijke balans: we boeken voortgang op ambitieuze doelen, maar tegelijkertijd moeten we scherp blijven op de uitdagingen die zich aandienen.

Het afgelopen jaar heeft opnieuw aangetoond dat economische groei, sociale cohesie en duurzaamheid hand in hand kunnen gaan, mits we blijven vernieuwen en samenwerken.

3.1 GEZAMENLIJKE VERANTWOORDELIJKHEID

De energietransitie is niet langer een keuze, maar een noodzaak. Zuid-Holland zet grote stappen door zonne- en windenergie op te schalen, met als doel 35 TWh duurzame energie tegen 2030. Wat daarbij inspireert, is het groeiende besef dat de energietransitie meer is dan techniek; het gaat om betrokkenheid. Lokaal eigenaarschap, waarbij inwoners mee profiteren van groene stroom, zorgt voor draagvlak en verbondenheid. Dit benadrukt onze gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de toekomst.

De ambitie om de uitstoot van broeikasgassen met 49% te reduceren tegen 2030 vergt niets minder dan een revolutie in onze industrie. De haven van Rotterdam en omliggende industrieën zijn cruciaal voor dit proces. Ik zie een regio die niet alleen worstelt met deze transitie, maar tegelijkertijd ook kansen pakt. Innovaties in waterstof, elektrificatie en biobased materialen zetten Zuid-Holland op de kaart als wereldleider in duurzame industrie.

3.2 INCLUSIEF SAMENLEVEN

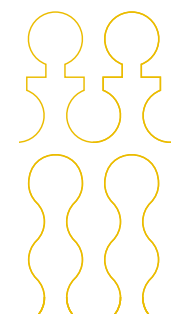
Echte vooruitgang meet je niet alleen in economische termen, maar ook in de mate waarin iedereen kan meedoen. Een inclusieve economie vraagt om blijvende aandacht voor omscholing, gelijke kansen en het betrekken van kwetsbare groepen. Zuid-Holland is een regio van makers, denkers en doeners. Het is aan ons allen (bestuurders, ondernemers en

inwoners) om te zorgen dat iedereen een plek heeft in deze vooruitgang.

De druk op de ruimte in onze provincie is immens. We willen meer woningen, duurzame bedrijventerreinen en behoud van groen. Dat vereist slimme oplossingen, zoals energiezuinige woningen en multifunctionele gebieden waar wonen en werken hand in hand gaan. Halverwege deze collegeperiode zijn we trots op de creativiteit waarmee we deze puzzel proberen op te lossen, maar ook waakzaam; de keuzes van vandaag bepalen de leefbaarheid van morgen.

2024 was een jaar waarin Zuid-Holland stappen heeft gezet in de goede richting. Maar de uitdagingen blijven groot. Het komende jaar vraagt om nog meer samenwerking tussen overheden, bedrijven, kennisinstellingen en inwoners. Alleen door samen te blijven werken kunnen we onze doelen bereiken: een provincie die economisch sterk is, maar ook sociaal rechtvaardig en ecologisch verantwoord.

We gaan vol vertrouwen verder. Niet alleen vanwege de vooruitgang die we al hebben geboekt, maar vooral vanwege de energie en overtuiging waarmee Zuid-Holland deze uitdagingen aangaat. Samen blijven we bouwen aan een toekomst waarin iedereen meetelt en meeprofiteert.

Natuurontwikkeling, de energie-ontwikkeling en haventransitie komen samen.

4

STOKJE OVERGEDRAGEN

Na 10 jaar een wisseling van de wacht

4.1 AFSCHIED

Op 30 augustus nam Jaap Smit in het provinciehuis na 10 jaar afscheid als commissaris van de Koning. Tijdens deze bijeenkomst kreeg hij een Koninklijke onderscheiding uit handen van minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Judith Uitermark. Hij is benoemd tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau. Jaap Smit kreeg de versierselen opgespeld voor zijn jarenlange maatschappelijke inzet. Als commissaris kwam Jaap Smit consequent op voor de belangen van Zuid-Holland. Zo zette hij de provincie als bestuurslaag steviger op de kaart.

Afscheid van de kring van de commissarissen in panorama Mesdag.

Als commissaris van de Koning heeft Jaap Smit zich hard gemaakt om een hechte coalitie te smeden tussen provincie, steden, kennisinstellingen en grote bedrijven. Dit heeft onder andere geleid tot een sterke samenwerking binnen de Economic Board Zuid-Holland en de Groeiagenda Zuid-Holland. Een agenda gericht op innovatie en investeringen, ondertekend door tachtig partijen.

Naast commissaris was Jaap Smit de afgelopen jaren actief als voorzitter van het Interprovinciaal Overleg, lid en vicevoorzitter van het Nationaal Comité 4 en 5 mei, voorzitter van het Nationaal Comité Veteranen Dag, voorzitter van het Carnegie Heldenfonds, voorzitter van het CIO (Interkerkelijk Contact in Overheidszaken), voorzitter van de Stichting Prinsjesdag Ontbijt, voorzitter van het Cultuurfonds Zuid-Holland, voorzitter van de Adviesraad Stichting Vliegkamp MH17, voorzitter van de Raad van Toezicht Verwey-Jonker Instituut, president van de Oorlogsgravenstichting en voorzitter Economic Board Zuid-Holland.

4.2 BEËDIGING

Door Koning Willem-Alexander is Wouter Kolff voor een periode van zes jaar aangesteld als commissaris van de Koning in Zuid-Holland. Op woensdag 29 augustus is hij officieel beëdigd op Paleis Noordeinde in Den Haag. Daarvoor was Wouter Kolff 7 jaar burgemeester van Dordrecht, daarvoor 5 jaar burgemeester van Veendam. Voor hem persoonlijk was het een bijzonder eervol moment om de dichtstbevolkte provincie van Nederland de komende tijd te mogen dienen. Eerder werkte hij als wethouder in Nieuwegein.

Ontvangst van toenmalig minister-president Rutte op het provinciehuis.

In 2023 volgde Wouter Kolff Hubert Bruls op als voorzitter van het Veiligheidsberaad. Het Veiligheidsberaad bestaat uit de 25 burgemeesters die op hun beurt ook weer voorzitter zijn van een regionale veiligheidsregio.

4.3 INSTALLATIE

Op woensdag 4 september is Wouter Kolff als de nieuwe commissaris van de Koning hartelijk welkom geheten tijdens een buitengewone Statenvergadering van Provinciale Staten. Hij is toegesproken door Han Polman, voormalig commissaris van de Koning in Zeeland en doyen. Ook waren de 6 kinderburgemeesters uit Waddinxveen, Zuidplas, Dordrecht, Hoeksche Waard, Gorinchem en Gouda aanwezig.

Overhandiging van de voorzittershamer door de vicevoorzitter van de Provinciale Staten.

Alle kinderburgemeesters van Zuid-Holland tekenen het manifest 'We doen het samen'.

Verder waren vertegenwoordigers van het Zuid-Hollandse Burgerberaad er tijdens deze bijeenkomst bij. En Huri Sahin en Jan van Zanen, de burgemeesters van Rijswijk en Den Haag. Na een prachtig provinciegedicht overhandigde plaatsvervangend voorzitter van Provinciale Staten, Sinan Özkaya, hem de voorzittershamer.

Met de woorden "Een sterk en duurzaam netwerk waarin mensen echt naar elkaar luisteren en het beste in elkaar naar boven halen. Dat is onontbeerlijk in dit tijds-gewricht en daar ga ik me de komende jaren als commissaris hard voor maken in Zuid-Holland; verbindend, dienstbaar en menselijk" is Wouter Kolff aan dit avontuur begonnen. Op 18 september zat hij zijn eerste Provinciale Statenvergadering voor.

5

BURGEMEESTERSZAKEN

50 burgemeesters maken een krachtig Zuid-Holland

Als commissarissen van de Koning krijgen we de kans om heel nauw betrokken te zijn bij de procedures rondom de benoeming van burgemeesters in Zuid-Holland. Dat is niet alleen een belangrijke taak, maar ook een hele bijzondere.

Het proces draait niet alleen om het vinden van iemand met de juiste kwalificaties, maar vooral om iemand die past bij de gemeente, de inwoners en de specifieke uitdagingen van dat moment.

Gedurende het jaar is de commissaris in gesprek met verschillende betrokkenen: van raadsleden en wethouders tot ondernemers die hun visie delen over wat voor burgemeester hun gemeente nodig heeft. Hij neemt de tijd om zich te verdiepen in de unieke kenmerken van de gemeente, zodat hij goed begrijpt wat er speelt en wat er nodig is.

Het begeleiden van de sollicitatieprocedure is intensief, maar altijd inspirerend. Er melden zich vaak mensen aan met een indrukwekkend cv aan ervaring, energie en ideeën. Het is mooi om te zien hoeveel talent ons land rijk is. Het is zijn taak om dit proces in goede banen te leiden en ervoor te zorgen dat er een burgemeester wordt gevonden die niet alleen bestuurlijk sterk is, maar ook echt het hart weet te raken van de gemeenschap en er middenin durft te gaan staan. Uiteindelijk is het de gemeenteraad die de voordracht zelf vaststelt.

5.1 NIEUWE KROONBENOEMDE BURGEMEESTERS

DATUM	BURGEMEESTER	GEMEENTE
8 januari	Ir. J (Hans) Beenakker	Krimpenerwaard
13 maart	mr. H.M. (Harald) Bergmann	Schiedam
23 april	L.C.A. (Leon) Anink	Zwijndrecht
5 juni	J.G. (Jack) de Vries	Maassluis
11 juli	A.R.C. (Arno) Scheepers	Voorne aan Zee
19 september	P.J. (Peter) Heijkoop	Leiden
25 september	J.J. (Joost) Manusama	Capelle aan den IJssel
10 oktober	drs. C.J. (Carola) Schouten	Rotterdam
7 november	drs. R. (Roberto) ter Hark	Hillegom

5.2 WAARNEMEND BURGEMEESTER

DATUM	BURGEMEESTER	GEMEENTE
20 september	P.A.C.M. (Peter) van der Velden	Dordrecht

5.3 HERBENOEMDE BURGEMEESTER

DATUM	BURGEMEESTER	GEMEENTE
18 december	B.R. (Bouke) Arends	Westland

Beëdiging van Peter van der Velden op 20 september als waarnemend burgemeester van de gemeente Dordrecht.

Beëdiging van Carola Schouten op 10 oktober als burgemeester van de gemeente Rotterdam.

Foto: Hans Tak/Frank de Roo

Beëdiging van Roberto ter Hark op 7 november als burgemeester van de gemeente Hillegom.

Herbeëdiging van Bouke Arends als burgemeester van Westland.

6

ONTMOETINGEN EN WERKBEZOeken

Kijkje in de agenda van de commissaris van de Koning

6.1 AMBTSBEZOeken

Deze officiële bezoeken, die tevens onderdeel zijn van de ambtsinstructie van de commissaris, hebben in de loop der jaren een enigszins vaste vorm gekregen. Er worden gesprekken gevoerd met de burgemeester, met het gehele college van burgemeester en wethouders, met fractievoorzitters van de gemeenteraad en met een afvaardiging van het maatschappelijk middenveld. In de verschillende gesprekken heeft de commissaris de kans om bijvoorbeeld het college kritische vragen te stellen, maar heeft het college ook de kans om de commissaris vragen te stellen.

Deze bezoeken zijn voor de commissaris van groot belang om te weten hoe een gemeente ervoor staat. In 2024 heeft de commissaris een ambtsbezoek afgelegd aan Noordwijk en Oegstgeest.

6.2 WERKBEZOeken

De commissaris houdt kantoor op het Provinciehuis, waar hij besprekingen met zijn medewerkers heeft, vergadert en extern bezoek ontvangt. Net zoveel tijd is de commissaris in de provincie zelf te vinden. De heer Smit heeft het bedrijf Rijk Zwaan in De Lier, Damen Shipyards in Gorinchem, Meelfabriek in Leiden, Equestrum Campus in Midden-Delfland en Verstegen Spices in Rotterdam.

In de laatste vier maanden van 2024 heeft Wouter Kolff een aantal sectoren bezocht om een indruk te krijgen van de ontwikkelingen die daar spelen. Zo is hij op bezoek geweest op de Space Campus in Noordwijk, bij tuinbouwbedrijven in het Westland, bij het Leids Universitair Medisch Centrum en op het Leidse Biosciencepark en het bedrijf Johnson en Johnson in Leiden.

6.3 KONINKLIJKE BEZOeken

De leden van het Koninklijk Huis hebben 41 keer een bezoek afgelegd in de provincie Zuid-Holland. Koninklijke bezoeken zorgen voor extra aandacht voor een onderwerp. Het merendeel van deze bezoeken is officieel. De commissaris maakt dan deel uit van het gevolg en spreekt, net als de leden van het Koninklijk Huis, met mensen die bij het onderwerp of het project betrokken zijn, variërend van cliënten en medewerkers tot bestuurders. Dit geeft hem een beeld van wat er op dat specifieke

onderwerp speelt. Ook leggen de leden van het Koninklijk Huis werkbezoeken af, de commissaris is hierbij niet aanwezig omdat deze bezoeken vaak informeler, kleinschaliger en nog meer op de praktijk gericht zijn.

Zo heeft Z.M. de Koning onder andere het World Seed Congress geopend, Nederlandse Veteranendag in Den Haag bijgewoond, Woonzorgpark Willem van den Bergh in Noordwijk bezocht in verband met het 100-jarig bestaan, was hij aanwezig bij de jubileumviering van VNO-NCW en bracht hij samen met de Portugese President een bezoek aan Deltares in Delft.

H.M. Koningin Máxima heeft een verscheidenheid aan onderwerpen aandacht gegeven zoals het congres Internationale Dag tegen Homofobie en Transfobie, verrichte zij de opening van de Nederlandse Endometriose Kliniek, was ze als lid van het Comité voor Ondernemerschap aanwezig bij de lustrumviering van 10 jaar 'Staat van het MKB' en woonde Koningin Máxima de ondertekening van de internationale samenwerking EU CAN KIDS tussen het Prinses Máxima Centrum voor kinderoncologie, het Hopp Children's Cancer Center in Heidelberg (KITZ) en het Institut Curie te Parijs bij.

Ook heeft H.K.H. Prinses Beatrix verschillende bezoeken gebracht zoals de jaarlijkse uitreiking

van de Prins Friso Ingenieursprijs, die plaatsvond in Den Haag, heeft ze in het kader van het 150-jarig bestaan van K.S.R.V. Njord een wedstrijdboot met haar naam gedoopt in Leiden en mocht zij de beeldengroep Koningin Juliana op de Koekamp in Den Haag onthullen.

H.K.H. Prinses Margriet is in onze provincie actief geweest en heeft onder andere de openingshandeling verricht van de Keukenhof, prijzen uitgereikt bij de landelijke finale van het Prinses Christina Concours en de eerste kinderpostzegel in ontvangst genomen in het kader van het 100-jarig bestaan van de stichting.

6.4 OVERZICHT OFFICIËLE BEZOEKEN

DATUM	OMSCHRIJVING BEZOEK	NAMEN	LOCATIE
24 januari	Opening Holland Dance Festival	Prinses Beatrix, Prins Constantijn, Prinses Laurentien	Den Haag
13 maart	Uitreiking Geuzenpenning aan Laila Haidari	Prinses Margriet	Vlaardingen
13 maart	Uitreiking tiende Prins Friso Ingenieursprijs	Prinses Beatrix, Prinses Mabel	Den Haag
19 maart	Opening Jubileumeditie van de Keukenhof	Prinses Margriet	Lisse
24 april	Bezoek aan Taal aan Zee	Koningin Máxima	Den Haag
12 mei	Prijsuitreiking Prinses Christina Klassiek Concours 2024	Prinses Margriet	Den Haag
15 mei	Opening wereldconferentie International Ombudsman Institute	Koning Willem-Alexander	Den Haag
15 mei	Congres Internationale Dag tegen Homofobie en Transfobie	Koningin Máxima	Den Haag
27 mei	Opening World Seed Congress in Rotterdam	Koning Willem-Alexander	Rotterdam

DATUM	OMSCHRIJVING BEZOEK	NAMEN	LOCATIE
31 mei	FBNed NxG International Summit	Koningin Máxima	Den Haag
8 juni	Viering 150 jaar studentenroeivereniging Njord	Prinses Beatrix	Leiden
29 juni	Nederlandse Veteranendag	Koning Willem-Alexander	Den Haag
2 september	Onthulling beeldengroep Koningin Juliana	Prinses Beatrix	Den Haag
10 september	Opening polikliniek van de Nederlandse Endometriose Kliniek	Koningin Máxima	Delft
18 september	100-jarig jubileum woonzorgpark Willem van den Bergh	Koning Willem-Alexander	Noordwijk
25 september	Onthulling jubileumzegel 100 jaar Kinderpostzegels	Prinses Margriet	Leiden
26 september	Opening symposium Stichting Blindenhulp	Prinses Margriet	Den Haag
27 september	Zeventigjarig bestaan Nationale Taptoe	Prinses Beatrix	Rotterdam
1 oktober	Dag van de Wetgeving	Koning Willem-Alexander	Den Haag
2 oktober	Lancering landelijke start Vakkanjers	Koningin Máxima	Noordwijk
3 oktober	Viering 450 jaar Leidens Ontzet	Koning Willem-Alexander	Leiden
11 oktober	200-jarig bestaan Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij	Koning Willem-Alexander	Rotterdam
13 november	Lustrumbijeenkomst '10 jaar Staat van het mkb'	Koningin Máxima	De Lier
27 november	125-jarig jubileum VNO-NCW	Koning Willem-Alexander	Den Haag
28 november	Ondertekening internationale samenwerking Prinses Máxima Centrum	Koningin Máxima	Den Haag
12 december	Bezoek aan Deltares als onderdeel van het staatsbezoek van de President van de Portugese Republiek aan Nederland	Koning Willem-Alexander	Delft

6.5 CORPS DIPLOMATIQUE

Als commissaris van de Koning in de provincie waarin het regeringscentrum, de stad van Vrede en Recht en veel internationale organisaties zijn gevestigd en inwoners van allerlei nationaliteiten wonen, onderhoudt de commissaris graag goede contacten met het corps diplomatique:

- 20 maart, Chinese ambassadeur, mr. Tan Jian
- 19 april, Franse ambassadeur, mr. Alabrune
- 24 oktober, Noorse ambassadeur, mr. M. Sørby
- 6 november, Oostenrijkse ambassadeur, mr. B. Theuermann
- 13 december, Zwitserse ambassadeur, mrs. C. Cicéron.

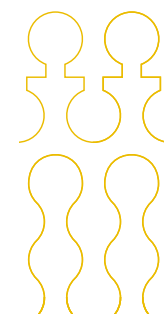
Tevens is de Nieuwjaarsreceptie van de provincie goed bezocht door groot aantal ambassadeurs waaronder die van Oostenrijk, Brazilië, Portugal, Turkije, Groot-Brittannië, Argentinië en Tsjechië.

Predicaatuitreiking aan stichting Kinderpostzegels op 28 november.

6.6 DINER PENSANT

De commissaris van de Koning organiseert een aantal keer per jaar een diner pensant voor burgemeesters. Tijdens deze diners staat vaak een thema centraal. Het doel van de bijeenkomst is om door een expert op dat specifieke onderwerp bijgepraat te worden en vervolgens met elkaar discussies te voeren en ervaringen uit te wisselen. Tijdens de avond kan vrij met elkaar gesproken worden. Dit zijn waardevolle sessies waarin burgemeesters van de expert en van elkaar kunnen leren. Per thema wordt gekeken voor welke burgemeesters het desbetreffende thema interessant of relevant is. Het thema dat aanbod is geweest in 2024 is "Bestuurlijke integriteit: moreel vakmanschap van het bestuurlijke ambt".

Burgerdeputatie tijdens Prinsjesdag op het provinciehuis.

7

DE PROVINCIE IN...

Gemeenten die de commissaris heeft bezocht

Als onderdeel van de introductie in de provincie Zuid-Holland gaat de commissaris langs de gemeenten en waterschappen die deze provincie maken tot wat ze is.

De commissaris zat op 15 november op de fiets in Katwijk met burgemeester Visser.

In 2024 heeft hij de gemeenten Noordwijk, Schiedam, Alblasterdam, Maassluis, Katwijk, Wassenaar, Oegstgeest en Westland bezocht. Stuk voor stuk gemeenten met een eigen verhaal, karakter, uitdagingen maar vooral bewoners. Mensen die trots zijn op hun stad of dorp en dat niet onder stoelen of banken steken.

In 2025 zal hij de andere gemeenten bezoeken. Om te vatten wat de provincie Zuid-Holland nou precies maakt tot wie zij vandaag de dag is, probeert provinciedichter Yvette elke gemeente in een alinea te vangen. Dat is een haast onmogelijke opdracht. En toch doet zij een poging om te komen tot een prachtige lofrede. Waarbij de vele aspecten van de kleurrijke lappendeken beschrijven hoe wij samen de provincie Zuid-Holland mooier maken. Iedere dag weer.

De commissaris was op 6 december te gast bij burgemeester Arends van de gemeente Westland.

Waar in Noordwijk het dorps van inwoners moeiteloos een combinatie vormt met vrijgekomen krachten vanuit toerisme en techniek

De historische binnenstad van Schiedam onderdak biedt aan de verhalen van beeldbepalende vrouwen dankzij wie de stad nu de toekomst viert

Waar Alblasserdam haar veerkracht toont doordat ze niet terugkijkt naar wat ooit was maar nieuwe mogelijkheden omarmt zelfbewuster dan ooit over wat zij de regio te bieden heeft

En Maassluis op de schouders staat van talloze vrijwilligersinitiatieven die vanuit trots een bijdrage leveren samen de stad zijn

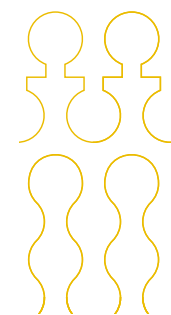
Waar sommigen in Katwijk vooral strand en zee zien terwijl het de mensen zijn een hechte gemeenschap die samen de schouders eronder

En Wassenaar meer is dan de groene verbinding tussen 2 grote steden een bron van drinkwater in een gastvrij en groen, internationaal dorp

Waar in de raadszaal van Oegstgeest vol trots nieuwe Nederlanders een warm welkom vinden hier wandel je langs kasteel, culturen en vele nationaliteiten

In Westland, de hoofdstad van de tuinbouw vindt volgens eigen zeggen het mooiste van Nederland plaats een ondernemende gemeente met een mooi verleden en een prachtige toekomst.

Kijk voor meer informatie over de bezoeken op www.zuid-holland.nl/burgemeesterbezoek.

Zuid-Holland omvat naast dichtbevolkte steden ook prachtige groene landschappen.

8

VIEREN EN HERDENKEN

Het verleden is de sleutel tot de toekomst

8.1 4 EN 5 MEI

In Nederland zijn door het hele jaar heen herdenkingen van verschillende groepen oorlogsslachtoffers. Tijdens de Nationale Herdenking op 4 mei herdenken we alle slachtoffers samen. Op 4 mei om 10 uur was de Provinciale Dodenherdenking op het provinciehuis waar de commissaris traditiegetrouw een toespraak houdt. 's Avonds was de commissaris van de Koning op de Dam in Amsterdam aanwezig voor de Nationale Dodenherdenking.

Slavernijmonument Rotterdam.

Op 5 mei vieren we de bevrijding van Nederland in 1945 en dat we sindsdien in vrijheid leven. Ook staan we die dag stil bij de waarde van vrijheid, democratie en mensenrechten. Op Bevrijdingsdag was de commissaris bij het ontsteken van het Vrijheidsvuur in het Zocheer Park in Rotterdam aanwezig. Ook op het Malieveld in Den Haag was er een bevrijdingsfestival. 's- Avonds was de commissaris bij het 5-mei concert in Carré te Amsterdam.

8.2 SLAVERNIJVERLEDEN

De provincie Zuid-Holland heeft in 2023 excuses gemaakt voor haar rol in het slavernijverleden. De commissaris van de Koning in Zuid-Holland, deed dat tijdens een bewonersbijeenkomst in het provinciehuis in Den Haag. Daar werden de resultaten gepresenteerd van het onderzoek dat de Universiteit Leiden, in opdracht van de provincie, heeft uitgevoerd naar het slavernijverleden in het gewest Holland en het latere Zuid-Holland. Als provinciebestuur

van Zuid-Holland en haar rechtsvoorgangers bieden we excuses aan", zei Jaap Smit.

Op verschillende plekken

Op verschillende plekken is daarom in 2024 in Zuid-Holland aandacht geweest voor het slavernijverleden, zo ook in Den Haag en Rotterdam. In Dordrecht bood Wouter Kolff, als burgemeester van Dordrecht, namens het dagelijkse stadsbestuur van de oudste stad van Holland, Dordrecht, excuses aan voor het aandeel dat het stadsbestuur vanaf de 16e eeuw heeft gespeeld in de slavernij.

Hij erkende dat het stadsbestuur van toen een enorme aanjagende rol heeft gespeeld in de trans-Atlantische slavenhandel en de exploitatie van tot slaaf gemaakte mensen.

En hoe nu verder?

In februari 2022 was de Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland van mening dat verdere bewustwording rond het koloniale en het slavenerfenis onderdeel dient te zijn van onze gemeenschappelijke geschiedenis. De Gedeputeerde Staten zagen dat in andere provincies dergelijke onderzoeken liepen en dat er op landelijk niveau onderzoek werd gedaan. Ondertussen is het onderzoek

afgerond en gepubliceerd onder de titel ‘Geketend voor Hollands Glorie’.

De provincie wil kennis bij haar inwoners over het verleden vergroten. En ook de gevolgen voor het heden bespreekbaar maken. In de diverse gemeenten zien we dat er steeds meer activiteiten rondom dit thema worden georganiseerd. Om verdere dialoog op te starten en te versterken. In diverse kunst-, en cultuurvormen zien we het terug, ook in educatie en diverse scholen is er meer en meer aandacht voor dit onderwerp. Als provincie juichen we dit toe.

Keti Koti herdenking in Dordrecht op 30 juni.

8.3 PREDICATEN

De predicaaten ‘Hofleverancier’ en ‘Koninklijk’ zijn bedoeld voor bedrijven en organisaties die van onbesproken gedrag zijn. Aanvragers moeten aan een aantal criteria voldoen. Bij het Predicaat Koninklijk zijn de belangrijkste: minimaal 100 jaar bestaan, landelijke bekendheid met bij voorkeur ook internationale uitstraling en meer dan 100 werknemers.

Om voor een Predicaat Hofleverancier in aanmerking te komen gelden als belangrijkste criteria: minimaal 100 jaar bestaan, plaatselijk en/of regionaal bekend, in eigen gemeente of regio behorende tot de beste 3 bedrijven in de branche. Kandidaat-hofleveranciers hebben meestal minder dan 100 medewerkers. Ook in 2024 mochten er tal van organisaties en bedrijven in Zuid-Holland een predicaat ontvangen.

Uitreikingen predicaat Hofleverancier

DATUM	HOFLEVERANCIERS
16 februari	Glas- en Verfgroothandel J.L. van Es B.V., Sliedrecht
25 april	Kok’s Bakkerij V.O.F., Schoonhoven
17 mei	Schuijt Interieurverzorging Leidschendam B.V., Leidschendam
7 juni	Van Borselen Filters B.V., Zoetermeer
21 juni	Hofland Flowering Plants B.V., Naaldwijk
25 september	Avedko B.V., Dordrecht
3 oktober	Verschoor Reizen, Hardinxveld-Giessendam
18 oktober	Verdonk Woning- en Projectinrichting B.V., Alphen aan den Rijn
24 oktober	Bakkerij Bussing B.V., Numansdorp
1 november	W. Hartman & Zonen B.V., Rotterdam
14 november	Omtzigt Watersport B.V., Sassenheim

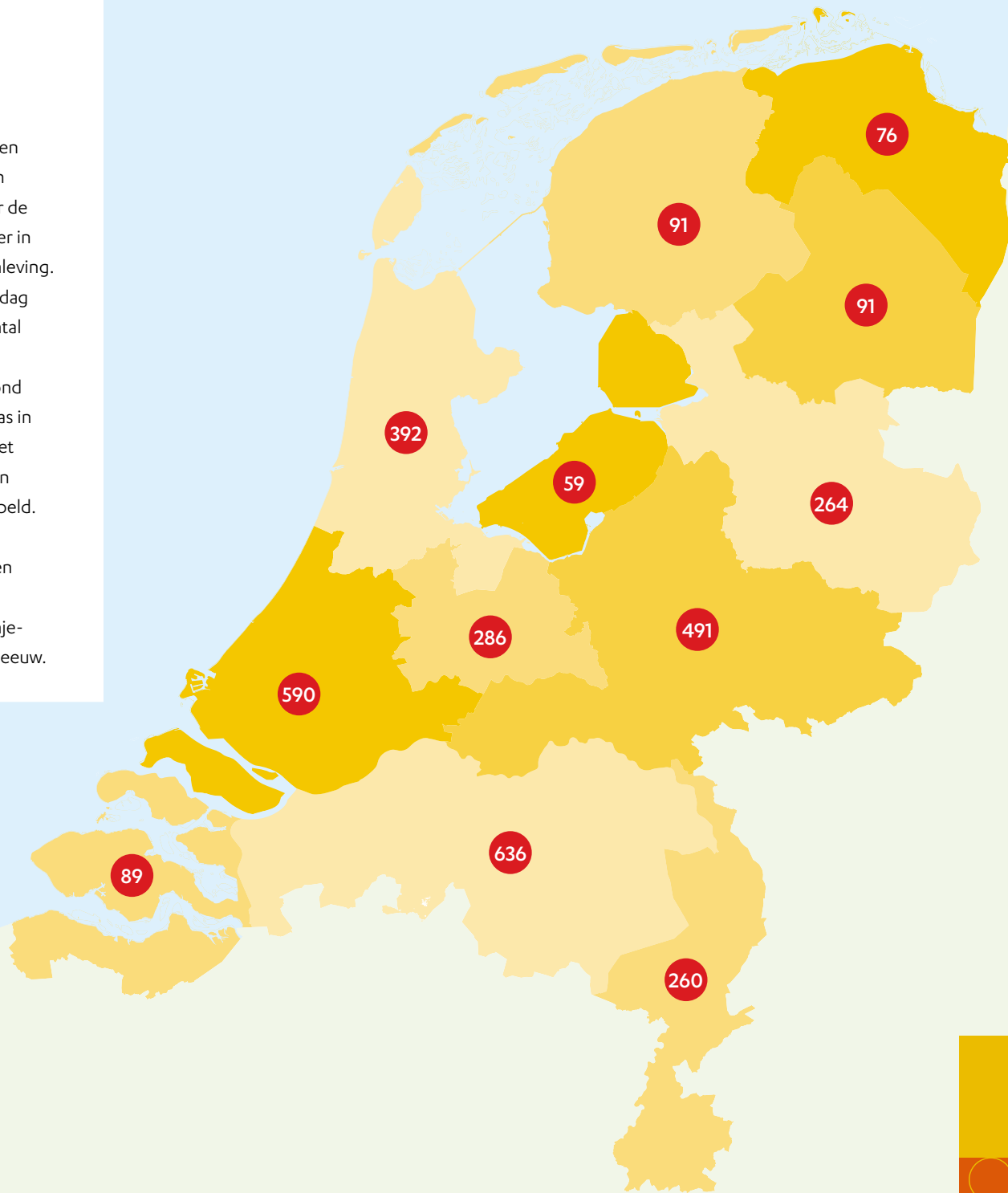
Uitreikingen predicaat Koninklijk

DATUM	KONINKLIJKE HOFLEVERANCIERS
15 februari	LC Packaging, Waddinxveen
8 maart	Vereniging van Effecten Bezitters, Den Haag
30 mei	J.M. de Jong Verenigde Werkplaatsen Beheer B.V., Sliedrecht
1 juli	Rijk Zwaan Zaaiteelt en Zaadhandel B.V., De Lier
26 september	Stichting Blindenhulp, Den Haag
26 september	Van Leeuwen Buizen Groep B.V., Zwijndrecht
28 november	Stichting Kinderpostzegels Nederland, Leiden
9 december	College van Keurmeesters, Rotterdam

8.4 KONINKLIJKE ONDSCHIEDINGEN

Voor koninklijke onderscheidingen komen provinciegenoten in aanmerking die zich op bijzondere wijze hebben ingezet voor de samenleving, vaak jarenlang als vrijwilliger in een gemeente en ten bate van de samenleving.

Elk jaar de laatste werkdag voor Koningsdag is er een piek in de uitreiking van het aantal lintjes. Dit moment wordt de Algemene Gelegenheid genoemd en in de volksmond de Lintjesregen. De dag van uitreiking was in 2024 op vrijdag 26 april. In de loop van het jaar zijn er andere momenten waarop een onderscheiding bij iemand wordt opgespeld. Dat zijn de zogenoemde Bijzondere Gelegenheden. In heel Nederland werden op 26 april tijdens de Lintjesregen 3372 personen benoemd in de Orde van Oranje-Nassau of de Orde van de Nederlandse Leeuw.

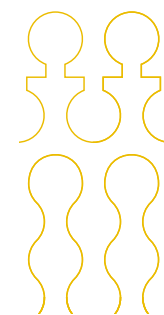

In Zuid-Holland zijn op 26 april 590 personen gedecoreerd. In totaal 381 mannen en 209 vrouwen:

- Lid in de Orde van Oranje-Nassau: 307 mannen en 187 vrouwen
- Ridder in de Orde van Oranje-Nassau: 63 mannen en 18 vrouwen
- Ridder in de Orde van Oranje-Nassau met de zwaarden: 1 man
- Officier in de Orde van Oranje-Nassau: 10 mannen en 2 vrouwen
- Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw: 2 vrouwen

Daarnaast zijn er 133 aanvragen bij bijzondere gelegenheden voor Zuid-Holland gehonoreerd; 88 aan mannen en 45 aan vrouwen.

- Lid in de Orde van Oranje-Nassau: 38 mannen en 27 vrouwen
- Lid in de Orde van Oranje-Nassau met de zwaarden: 1 man
- Ridder in de Orde van Oranje-Nassau: 34 mannen en 14 vrouwen
- Officier in de Orde van Oranje-Nassau: 13 mannen en 2 vrouw
- Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw: 1 man en 1 vrouw
- Commandeur in de Orde van Oranje-Nassau: 1 man en 1 vrouw

De binnenstad van de oudste stad van Holland, Dordrecht.

9

ASIELOPVANG

Humane opvang mogelijk maken

Het is op verschillende vlakken een roerig jaar geweest voor Nederland. De commissaris van de Koning heeft als voorzitter van de Provinciale Regietafel in het najaar het provinciaal verslag naar de minister van Asiel en Migratie gestuurd.

In dat verslag was te lezen hoe de gemeenten invulling willen geven aan de asielopgave. De gemeenten kwamen tot zo'n 77% van de gevraagde opvangplekken. Einde van 2024 heeft de minister een verdeelbesluit kenbaar gemaakt. De minister van Asiel en Migratie heeft aangegeven dat gemeenten die nog niet aan de taakstelling voldoen tot 1 juli 2025 de tijd krijgen om alsnog met concrete plannen te komen.

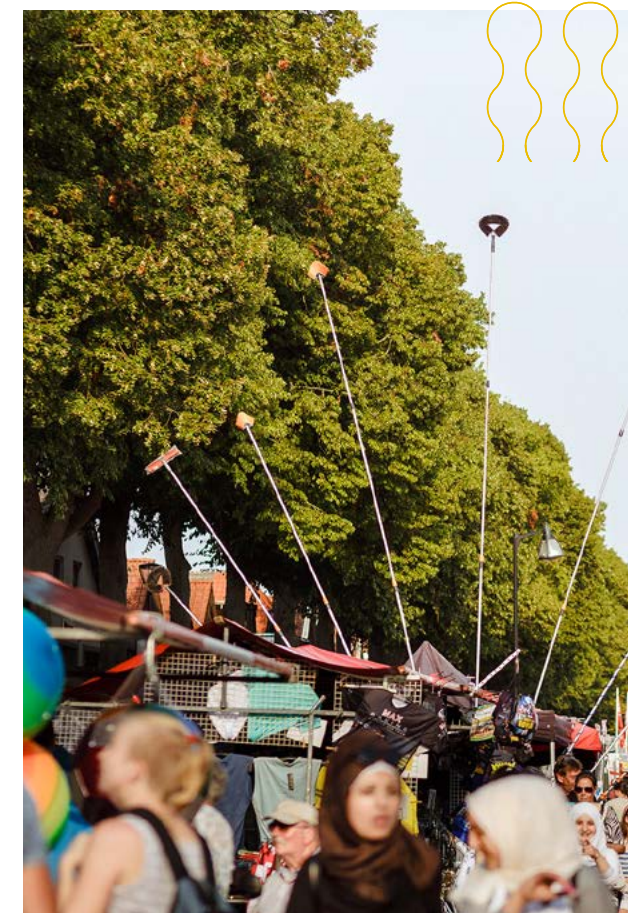
9.1 ONDERLINGE SOLIDARITEIT

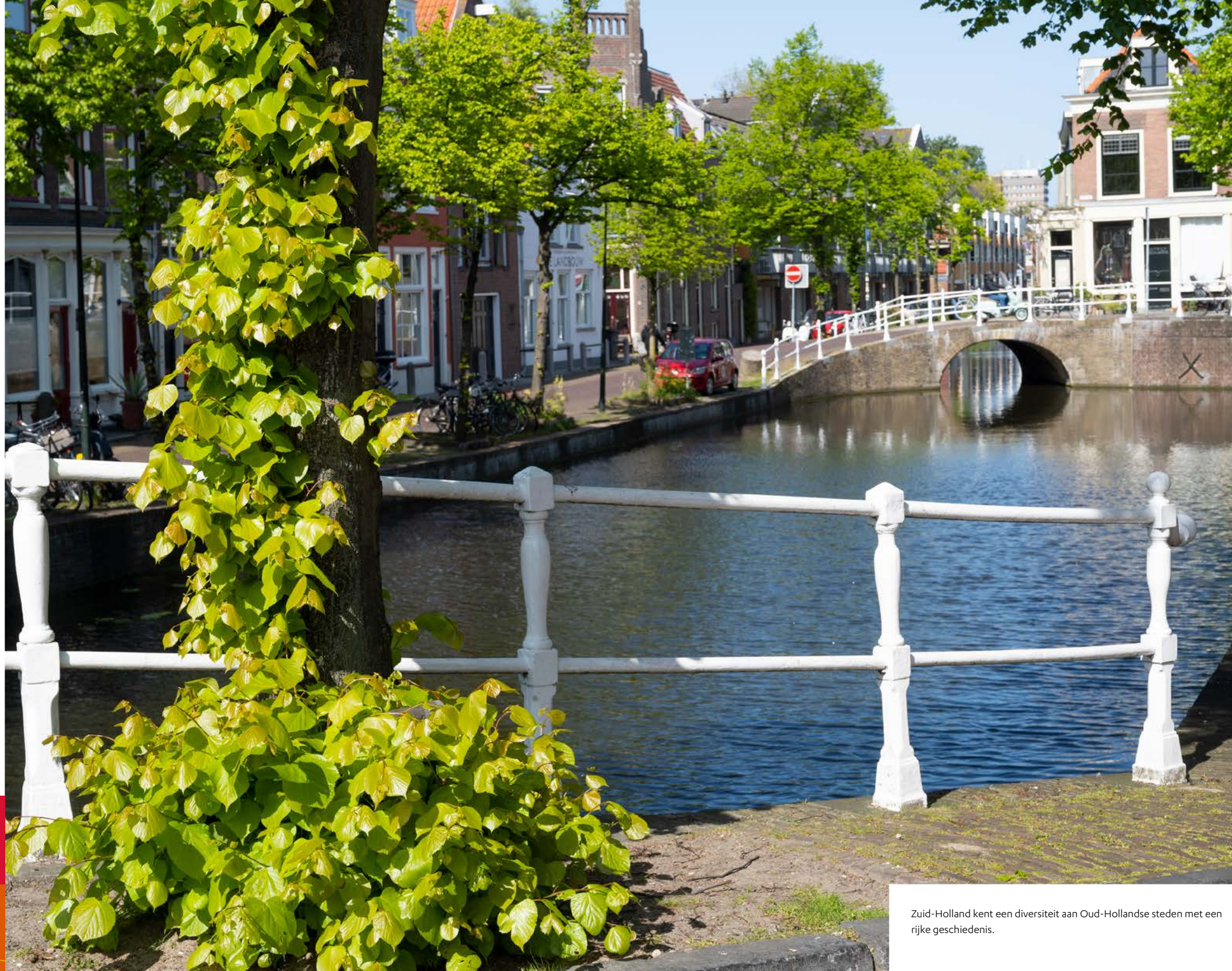
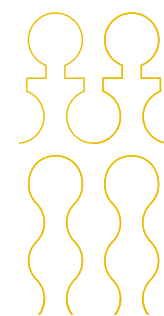
Vanuit de rol als voorzitter van de Provinciale Regietafel blijft de commissaris de gemeenten nadrukkelijk aansporen om invulling te geven aan hun taakstelling die uit de wet voortvloeit. De opgave waarvoor de 50 gemeenten in Zuid-Holland gesteld staan, 19.097 plekken, kan namelijk alleen worden gerealiseerd als dat wordt gedaan in onderlinge solidariteit. Ieder zal zijn steentje moeten bijdragen.

9.2 GELIJKWAARDIGE VERDELING VOOR DRAAGVLAK

Los van het feit dat bijna alle gemeenten in Zuid-Holland onvermoeibaar werken aan de opvang is de opgave een grote uitdaging. De commissaris is trots op het feit dat Zuid-Holland zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid neemt. Tegelijkertijd zijn we voor een eerlijke spreiding, betere voorzieningen en structurele oplossingen als het gaat om financiën, zorg en onderwijs. De opgave van Zuid-Holland is de grootste van Nederland, in één van de meest dichtbevolkte gebieden met vaak sociaal-economische problematiek. Maar het blijft een feit; de druk is in Zuid-Holland groot.

De cijfermatige uitkomst per gemeente heeft tot vragen geleid, ook in relatie tot andere gemeenten binnen de provincie. Het is aan de minister om in 2025 meer uitleg te geven over de door haar gehanteerde berekenings-systematiek en over hoe dit verdeelbesluit uit zal gaan pakken voor individuele gemeenten. Vooral nog blijft Wouter Kolff zich uitspreken voor een humane opvang van een ieder die op zoek is naar een veilige plek om te werken aan een toekomst.

Zuid-Holland kent een diversiteit aan Oud-Hollandse steden met een rijke geschiedenis.

10

BESTUURLIJKE INTEGRITEIT

Meer dan een luisterend oor

De commissaris van de Koning en voorzitter van de Provinciale Staten wil een luisterend oor bieden aan ieder statenlid dat te maken krijgt met agressie.

Landelijk congres Bibob in het provinciehuis op 7 november.

Maar niet alleen hen; ook voor alle burgemeesters en gedeputeerden die dat nodig hebben om hun werk goed uit te kunnen voeren. Het is een prioriteit om hen daarin te ondersteunen, de zorgen serieus te nemen en samen te werken aan een veilige en respectvolle omgeving waarin men met plezier het werk voor de provincie kan doen. Hij voert diverse gesprekken met de Statenleden en in de maand december heeft de Provinciale Staten een training gehad rondom het thema Agressie. Daarnaast neemt hij deel aan de Kring van commissarissen van de Koning. De commissarissen van de Koning bevorderen de kwaliteit van het openbaar bestuur en daarmee de bestuurlijke integriteit en de weerbaarheid van de provincie, gemeenten en waterschappen in de eigen provincie.

10.1 WET BIBOB

De Wet Bibob is een (preventief) bestuursrechtelijk instrument. Het staat voor Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur.

Als er een ernstig gevaar dreigt dat bijvoorbeeld een vergunning wordt misbruikt, kan de bevoegde overheidsinstantie de aanvraag weigeren of de afgegeven vergunning intrekken. Zo wordt voorkomen dat de overheid criminele activiteiten faciliteert en wordt bovendien de concurrentiepositie van eerlijke ondernemers beschermd. Om de mate van gevaar te bepalen, kan de overheidsinstantie een advies aanvragen bij het Landelijk Bureau Bibob.

Landelijk Bibob congres op 7 november in het provinciehuis.

10.2 LANDELIJKE DAG BIBOB CONGRES

Op 7 november organiseerden we samen met het RIEC Den Haag het Landelijk Bibob congres 2024 plaats in het provinciehuis Zuid-Holland te Den Haag. Het was een inspirerende dag waarbij bestuurders, Bibob & ondermijnings-ambtenaren vanuit het hele land met elkaar in gesprek gingen over hoe zij het beste de Wet Bibob kunnen gebruiken tegen ondermijnende criminaliteit.

De wet Bibob is een Nederlandse wet die is ingesteld om gemeenten, provincies, waterschappen en ministeries de integriteit van houders en/of aanvragers van vergunningen en subsidies te kunnen onderzoeken en toetsen op mogelijke mate van gevaar. De dag werd opgeluisterd door diverse inspirerende sprekers en experts die hun kennis en inzichten deelden waaronder (misdaad)journalist John van den Heuvel en burgemeester Michel Bezuijen van Zoetermeer.

10.3 VERTROUWENSPERSOON

Bij de provincie Zuid-Holland werken we sinds mei 2023 met twee vertrouwenspersonen waar de leden van de Provinciale Staten een beroep op kunnen doen.

10.4 ZUID-HOLLANDSE NORM BIJ BEDREIGINGEN

Nederland is een open democratie, gebouwd op vrijheid, gelijkwaardigheid en wederzijds respect. Politieke ambtsdragers vervullen als hoeders van deze democratie een belangrijke rol. Vanuit die rol moeten zij open in de samenleving kunnen staan, het politieke debat vrij kunnen voeren en publieke taken vrij van

dwang en drang kunnen uitvoeren en publieke taken kunnen uitoefenen.

In de provincie Zuid-Holland staat een weerbaar bestuur centraal. Politieke ambtsdragers moeten veilig, integer en open kunnen functioneren, gesteund door een weerbaar ambtelijk apparaat. Partners werken samen vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid om ondermijning en bedreiging effectief tegen te gaan. Resultaten worden bereikt door gezamenlijke actie, integriteit en betrouwbaarheid, waarbij het netwerk continu groeit en evolueert. De norm is helder: alleen door samenwerking en daadkracht bouwen we aan een bestuurlijke omgeving waarin veiligheid, integriteit en professionaliteit leidend zijn.

In 2025 gaan we aan de slag met gedragsregels en procedures voor integriteitsmeldingen voor college, staten en organisatie zodat deze op orde zijn.

10.5 INTERBESTUURLIJK TOEZICHT (IBT)

Gemeenten voeren een groot pakket aan taken uit en hun inwoners en bedrijven moeten erop kunnen vertrouwen dat dit goed gebeurt. Bij de meeste wettelijke taken die gemeenten verplicht zijn uit te voeren gaat het om het uitvoeren van landelijk beleid. Op de uitvoering van een aantal van deze zogenaamde medebewindtaken houden Gedeputeerde Staten (GS) toezicht. Het gaat dan om die taken waarvan de impact op de inwoners en bedrijven het grootst is op het moment dat gemeenten die niet op orde hebben. In het college van GS ben ik

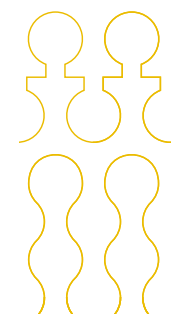
coördinerend bestuurder voor dit interbestuurlijk toezicht (IBT) op de uitvoering van het Omgevingsrecht, Archief- en informatiebeheer, Ruimtelijke ordening, Monumenten en archeologie en Huisvesting vergunninghouders.

Gemeenten die de uitvoering op orde hebben, krijgen weinig te maken met de provincie als toezichthouder. Omgekeerd geldt dat gemeenten die hun taakuitvoering niet op orde hebben, extra aandacht van de provincie krijgen om de situatie te verbeteren.

Landelijk congres Bibob in het provinciehuis op 7 november.

Soms krijgt de provincie het verzoek om een beslissing van een gemeente te schorsen of te vernietigen. Schorsen en vernietigen is een bevoegdheid van de regering en niet van de provincie. Vanuit het interbestuurlijk toezicht onderzoeken we wel of de beslissing van een gemeente in strijd is met het recht of het algemeen belang. Wij maken een risico-afweging en beoordelen of ingrijpen proportioneel is. Aan de hand van de uitkomsten, nemen wij de beslissing om het besluit wel of niet voor te dragen aan de regering om geschorst en/of vernietigd te worden.

De agrarische sector als drager van het kenmerkende open landschap van Zuid-Holland.

Commissaris van de Koning

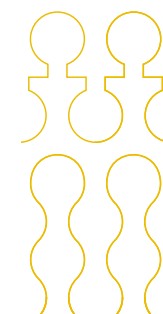
Wouter Kolff

HUDIGE NEVENACTIVITEITEN

(ambtsgebonden)

- Lid Nationaal Comité 4 en 5 mei
- Voorzitter Carnegie Heldenfonds
- Voorzitter Cultuurfonds Zuid-Holland

HUDIGE NEVENACTIVITEITEN

(niet-ambtsgebonden)

- Voorzitter Koninklijke Nederlandsche Automobiël Club
- Vicevoorzitter familievereniging Wouter Kolff
- Lid Commissie Politie voor Iedereen (politie-eenheid Rotterdam)

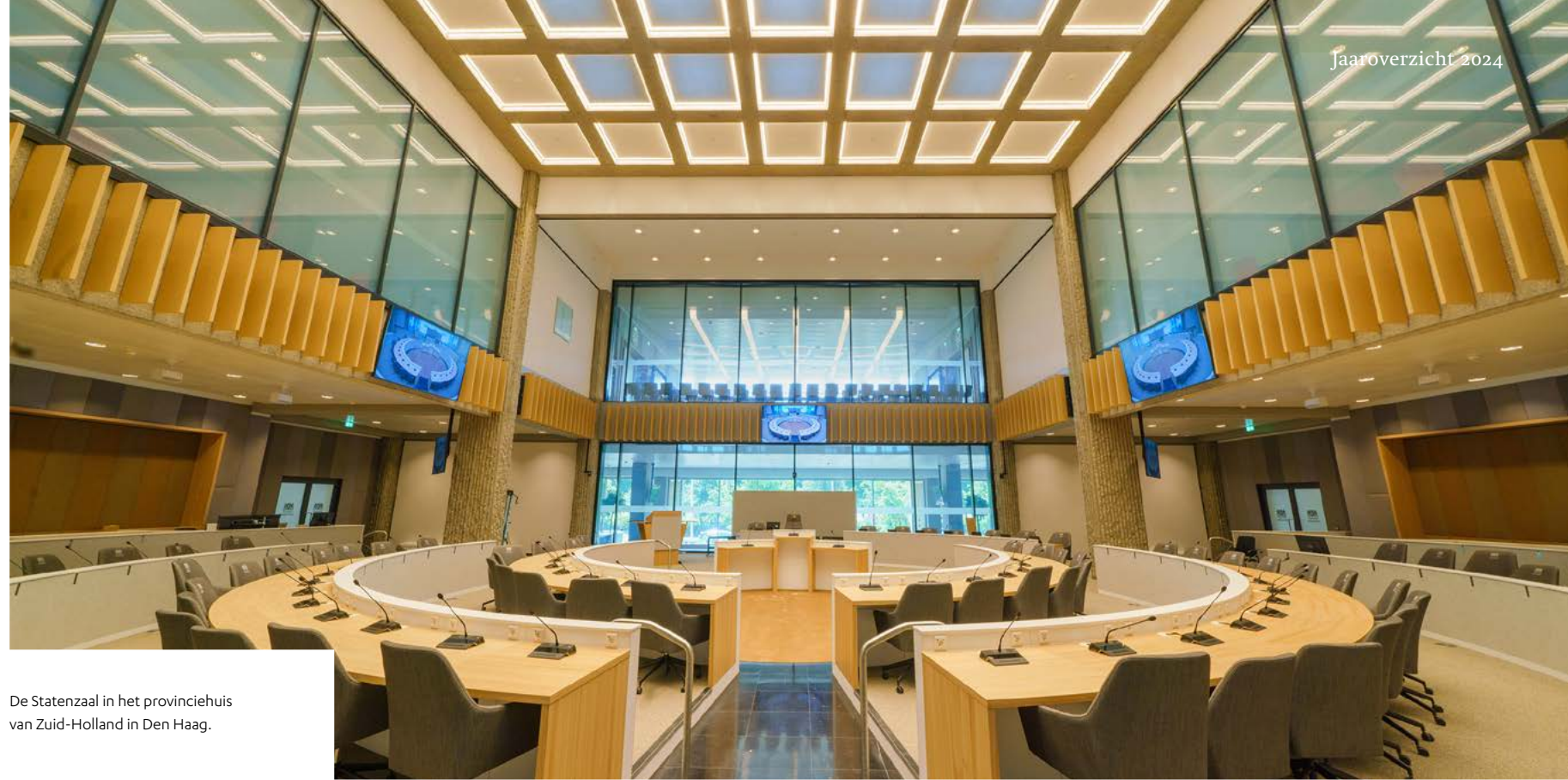
BESCHERMHEERSCHAPPEN

- Comité van aanbeveling Mattheus Passion Delft
- Comité van aanbeveling Prinses Christina Concours
- Comité van aanbeveling Project Libertyship.NL i.h.k.v. 80 jaar vrijheid
- Comité van aanbeveling Utrechtsche Studenten Almanak

Tijdens de Statenontmoeting op 26 september in de Van Nelle fabriek in Rotterdam.

11

NEVENFUNCTIES

De Statenzaal in het provinciehuis van Zuid-Holland in Den Haag.

Uitreiking predicaat aan stichting Blindenhulp op 26 september in Den Haag.

Het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland werkt de komende jaren samen aan een krachtig Zuid-Holland.

12

NATIONAAL COMITÉ 4 EN 5 MEI Vrijheid is niet vanzelfsprekend

Het Nationaal Comité 4 en 5 mei heeft als taak richting, inhoud en vorm te geven aan herdenken en vieren en de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog levend te houden. Het comité is bij Koninklijk besluit ingesteld op 27 november 1987.

Het Nationaal Comité draagt zorg voor de organisatie van de nationale activiteiten op 4 en 5 mei: de Nationale Herdenking op de Dam in Amsterdam op 4 mei en de Nationale Viering van de Bevrijding op 5 mei met de 5 mei-lezing, Vrijheidsmaaltijden, de coördinatie van de 14 Bevrijdingsfestivals en het 5 mei-concert op de Amstel in Amsterdam.

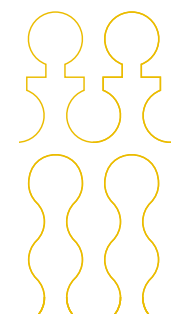
Als commissaris van de Koning en lid van het bestuur van het Nationaal Comité 4 en 5 mei ziet hij het als zijn taak om de waarden van vrijheid, democratie en saamhorigheid levend te houden. Onze vrijheid is een groot goed, maar ook iets dat we nooit als vanzelfsprekend mogen beschouwen. Wat hem bijzonder raakt, is de uitdaging om jongeren te betrekken bij deze boodschap. Veel van hen hebben nooit

een oorlog meegemaakt en groeien op in een wereld waarin vrijheid vanzelfsprekend lijkt. Maar die vanzelfsprekendheid kan ook gevaarlijk zijn. Vrijheid is namelijk niet alleen een historisch thema; het vraagt om voortdurende waakzaamheid, inzet en reflectie, ook in deze tijd.

Hij hoopt dat we samen manieren kunnen vinden om jongeren op een eigentijdse en aansprekende manier te bereiken, of dat nu via educatieve projecten, sociale media of persoonlijke ontmoetingen is. Tegelijkertijd wil hij ruimte maken voor de verhalen van mensen die zelf oorlog en onderdrukking hebben meegemaakt, zodat we blijven leren van hun ervaringen.

Herdenken en vieren in Zuid-Holland doen alle generaties.

13

CARNEGIE HELDENFONDS

Nationale helden in het zonnetje

Stichting Carnegie Heldenfonds is opgericht in 1911 door de Schots-Amerikaanse staalmagnaat en filantroop Andrew Carnegie.

Het eerste Heldenfonds werd opgericht in Noord-Amerika na een grote mijnramp vlakbij de Amerikaanse stad Pittsburgh waarbij veel levens verloren gingen. Het doel van de stichting was om financiële bijstand te verlenen aan (nabestaanden van) mensen die hun leven in de waagschaal hadden gesteld om dat van anderen te redden, vooral in een tijd waarin er nauwelijks sociale voorzieningen waren.

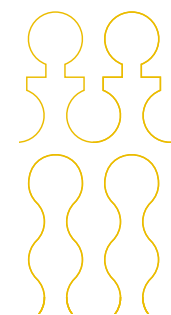
Carnegie wilde menslievend, moedig gedrag stimuleren en waarderen door het Heldenfonds te gebruiken als een middel om waardering te tonen voor dergelijk gedrag. In 1911 heeft Andrew Carnegie de Nederlandse tak van het Heldenfonds opgericht. Sindsdien zet Stichting Carnegie Heldenfonds zich in om heldenmoed te bevorderen en te belonen, door het onderscheiden van personen die met gevaar voor eigen leven of lijf en goed het

leven van anderen hebben gered, of hebben geprobeerd te redden. De stichting heeft al meer dan honderd jaar vele heldendaden erkend en gewaardeerd over de hele wereld.

UITZENDING OMROEP MAX

Sinds 2015 organiseert het Carnegie Heldenfonds jaarlijks als onderdeel van het Platform Heldenwaardering, waar de Kanselarij der Nederlandse Orden en de Koninklijke Maatschappij tot Redding van Drenkeling ook deel van uitmaken, de Nationale Heldendag. Ook dit jaar kon Nederland kijken naar een speciale uitzending van omroep Max via NPO1 live televisie op vrijdag 29 november. Daarin werden alle nationale helden geëerd, en speciaal drie in het zonnetje gezet. Als voorzitter van het platform Heldenwaardering mocht de commissaris de verschillende helden introduceren aan het Nederlandse publiek.

In Zuid-Holland gaat in sommige delen het openbaar vervoer ook via het water.

14

CULTUURFONDS ZUID-HOLLAND

Cultuurprijs'24 voor Tauwnaar
en Vermeulen

De Cultuurprijs Zuid-Holland wordt tweejaarlijks uitgereikt in onze provincie, aan een kunstenaar die excelleert in een van de kunst- of ontwerpdisciplines, erfgoed of natuur.

De prijs gaat naar iemand die een voortrekkersrol vervult op een specifiek werkterrein van het fonds. In 2024 was er een budget van €190.000 beschikbaar voor cultuurinstellingen uit grote en kleine Zuid-Hollandse gemeenten.

Op 1 mei 2023 lanceerde de provincie Zuid-Holland samen met het Cultuurfonds Zuid-Holland en Kunstgebouw het Themafonds Cultuurparticipatie. De provincie en het cultuurfonds hebben in 2023 eerder bijna 2 ton beschikbaar gesteld om de cultuursector een steuntje in de rug te geven. Een aantal mooie initiatieven is hieruit voortgekomen. Kunstgebouw heeft daarbij aanvragers ter zijde gestaan bij het indienen van een kansrijke aanvraag.

14.1 WINNAARS 2024

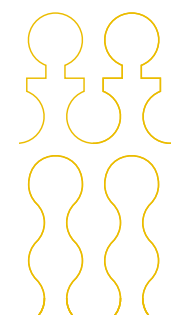
Indirah Tauwnaar (House of Urban Arts) en Aruna Vermeulen (Hiphophuis) hebben op 2 juli in Theater Rotterdam de Cultuurprijs ontvangen. Dit jaar viert de Cultuurprijs Zuid-Holland haar 10-jarig jubileum en daarom besloot het Cultuurfonds om, in het teken van gelijkwaardigheid en solidariteit, twee eerste prijzen van elk €15.000 uit te reiken. Aruna en Indirah zijn belangrijke figuren in de dans- en cultuursector en dienen als rolmodellen voor toekomstige generaties. Hun werk benadrukt de verbindende kracht van dans en cultuur in onze samenleving. Het feit dat de kernwaarden van de hiphopscene juist gaan over gelijkwaardigheid, sharing & caring, heeft de jury en het bestuur doen besluiten om als feestelijke uitzondering twee eerste prijzen uit te reiken van elk € 15.000.

14.2 EERDERE WINNAARS

Eerdere winnaars van de Cultuurprijs Zuid-Holland zijn:

- Marit Shalem (film, mediakunst & digitale cultuur, 2022)
- Elten Kiene (literatuur/spoken word, 2020)
- Tom Hazenberg (mobiel erfgoed, 2018) en Rachele Eerhart (natuur, 2016).

In Zuid-Holland zijn we trots op de aanwezigheid van al het groen in en om de stad.

15

VOORUITBLIK

80 jaar vrijheid

In 2025 herdenken we dat 80 jaar geleden de Tweede Wereldoorlog ten einde kwam. In het hele land staan we stil bij de bevrijding van Nederland door de geallieerden en het Nederlandse verzet.

Op verschillende momenten in het jaar herdenken we de slachtoffers die vielen tijdens de Holocaust en door oorlogsgeweld in Nederland en Nederlands-Indië.

De impact van de oorlog gaat verder dan de verhalen daarover. Het beïnvloedt onze kijk op het leven in vrijheid. Een samenleving kan alleen goed functioneren in een land zonder oorlog, waar mensenrechten gerespecteerd worden en waar we zorgvuldig omgaan met de ruimte van de ander. Daarom vieren we ook in de provincie Zuid-Holland dat we al 80 jaar leven in vrijheid. In een land waar iedereen kan, meepraten, meebeslissen en meedoen.

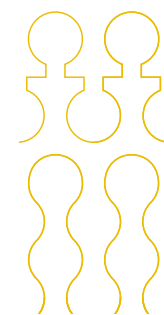
De viering van 80 jaar vrijheid wordt in Zuid-Holland vormgegeven met tal van activiteiten en evenementen, georganiseerd door gemeenten, inwoners en lokale stichtingen zoals de Oranjeverenigingen. Samen met onze cultuur- en erfgoedpartners heeft ook de provincie Zuid-Holland een boeiend programma samengesteld. Hierbij werken we

vooral met en voor jongeren. Voor hen lijkt de Tweede Wereldoorlog misschien ver weg. Juist daarom willen we hen nog meer betrekken bij deze geschiedenis. Met dit programma nemen we jongeren mee in de verhalen van toen, zodat ze de waarde kunnen ervaren van onze vrijheid en democratische samenleving. Leven in vrijheid is namelijk niet vanzelfsprekend, daar moeten we ons samen voor blijven inzetten, nu en in de toekomst.

Van januari tot en met augustus vinden er in Zuid-Holland diverse activiteiten plaats. Op het programma staat onder meer een theatervoorstelling voor basisscholen, een educatieprogramma met vlogs en een podcasts gemaakt met de jeugd en de Nationale Kinderherdenking op 4 mei in Madurodam. Voor een breder publiek organiseren we meerdere Vrijheidscolleges in bibliotheken en op 5 mei organiseren we samen met een aantal bunkermusea langs de Atlantikwall de Vrijheidsmaaltijden. Want vrijheid vier je niet alleen, vrijheid vieren we samen!

Vrijheid vieren we met alle generaties samen, ook in Zuid-Holland.

Prinsjesdag op het Lange Voorhout in Den Haag, een traditie die stamt uit 1814.

AFSLUITEND GEDICHT

Hoop

we rennen en rennen
rennen om niet stil te hoeven staan
want als we dat wel doen
zien we dat we weer geen stap verder
zoveel afslagen gemist
hoe weinig afstand
we wisten te overbruggen
in een tijd waar bruggen nu juist
zo onmisbaar zijn

we klimmen en klimmen
klimmen om niet los te laten
om in ieder geval nog
een gevoel van controle
in een tijd waarin
we zoveel niet in de hand hebben
is het lastig om iets uit handen te geven
en een hand uitsteken
soms als risico wordt gezien

De commissaris kijkt tijdens de Nieuwjaarsreceptie naar de videoboodschap van de provinciedichter met het thema 'Hoop'.

we rennen en rennen
we klimmen en klimmen
maar eenmaal boven
lijkt het uitzicht eenzijdig
of uit donkere wolken te bestaan
en we verwarren moeiteloos
machteloos
met uitzichtloos
terwijl
als alles overhoop
alles alleen nog draait
om hoop
om durven geloven

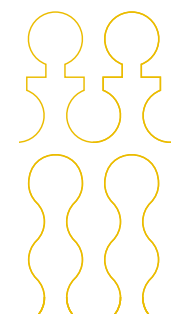
dat er werkelijk zon
dat alles werkelijk zin
dat soms iets donker moet zijn
om de weg naar het licht terug te kunnen
vinden

laten we af en toe stilstaan
bij waarheen we rennen
laten we af en toe loslaten
een hand uitsteken
zelfs als de richting niet zeker
je niet weet waarheen je reikt
kun je een baken van hoop zijn voor een ander

voor jezelf
voor elkaar

want in een periode waarin
alles overhoop
gaat het alleen nog

over hoop

Nationaal Park Hollandse Duinen is uniek door de nabijheid van de zee, de steden, de natuur in en rond de duinen én de rijke historie.

